

IV СМЕННО – ВЕЧЕРНА ГИМНАЗИЯ „ОТЕЦ ПАИСИЙ”

София, район Оборище, ул. Дунав №30, тел.: 029833797e-mail: info-
2216309@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ:
Директор Никола Гинев

Утвърден със заповед № 406./10.09.2026 г.

Приет с Протокол №15/01.09.2026г. на ПС

П Л А Н

на Училищен координационен съвет за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище през учебната 2026/2027 година в състав:

Калин Емилов Маешки – Председател

Светла Николова Петрова – Педагогически съветник

I Основни принципи: прилагане на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда.

II. Цел:

- 1. Противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище чрез прилагане на последователна и целенасочена политика, която да се споделя и следва от цялата училищна общност и се подкрепя от всички отговорни институции.**
- 2. Изграждане на умения и техники за справяне с различните форми на насилие.**

III. Задачи:

- 1. Да се ограничат проявите на тормоз и агресия между децата и учениците в училище.**
- 2. В извършването на този процес да се мобилизират и координират усилията на педагогическата и непедагогическа общност, на учениците, на родителите и всички извънучилищни институции, организации и служби.**

3. Да се изгради система за превенция и интервенция в училище за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците и въведе защитна мрежа от правила за задълженията на всички по темата.

IV. Дейности:

1. Създаване на координационен съвет на училището със заповед на директора.

Срок: м. септември

Отг.: директорът

2. Запознаване на педагогическия и непедагогическия персонал с формите на насилие, с *Механизма за противодействие на училищния тормоз* между децата и учениците в училище и с *Алгоритъм за прилагане на механизма за противодействие на училищния тормоз* между децата и учениците в училище.

Срок: м. септември

Отг.: Калин Маешки

3. Спазване на единни правила за задълженията на всички служители, свързани със случаите на тормоз, съответстващи на *Механизма за превенция на тормоза*:
4. **Първо ниво:** Планът предвижда при първа проява - удряне, бутане, дърпане, повреждане на лични вещи, подмятания, подигравки, обиди, нецензурни думи, клюкарстване, осмиване, засрамване да се уведомят родителите и педагогическия съветник. Всички те заедно вземат мерки за преустановяване на тормоза. Развитието на съответния случай трябва да се следи от класния ръководител.
5. **Второ ниво:** При нова проява класния ръководител трябва да уведоми КС (координационния съвет). Тогава вече проявата се записва в дневника от педагогическия съветник. Това е второто ниво според плана. Процеса на тормоз не е преустановен въпреки взетите мерки от класен ръководител и родители. Формите на тормоз са по-опасни-ритане, късане на дрехи, плюене, подигравки пред целият клас, несправедливи наказания, отхвърляне в ежедневно общуване, интригантстване. По-драстични на това ниво са и проявите на сексуален тормоз-опипване, показване на порнографски материали, пускане в интернет на компрометиращи снимки. При по-тежки прояви се подава до отдел за защита на детето и детска педагогическа стая.
6. **Трето ниво:** Според този план тази степен настъпва при злоупотреба със сила и в екстремни ситуации, когато има реална опасност за здравето и живота на някои от участниците. Такива са сбивания, намушквания, изгаряне, провесване от прозорец, заплаха с оръжие, предлагане на дрога, отнемане на пари и вещи, измъчване.
7. Ако това се случи, който го установи, трябва незабавно да уведоми полицията, директора, класния ръководител. Случаят се описва в дневника, прави се оценка и се чертае писмено план за действие. Директора уведомява и детска педагогическа стая. В зависимост от ситуацията може да се прибегне до психологическа помощ

за другите деца станали свидетели на насилието. През цялото време се работи заедно с родителите.

8. Задължения на ученик, обект на агресия или свидетел на такова:

8.1 Ученик - обект на агресия не трябва да отвърща на агресията, а е длъжен да уведоми незабавно класния си ръководител, учителя в часа, дежурен учител, педагогически съветник, заместник директор, или директор. Ако такива няма наблизо трябва да уведоми хора от административния или от обслужващия персонал.

8.2 Ученик - свидетел на агресия трябва да се опита да помогне за преустановяване на агресията, ако това е по силите му. Трябва незабавно да уведоми най - близо намиращия се в момента учител, служител, педагогически съветник, директор.

9. Задължения на учител, свидетел на насилие, или уведомен за наличие на такова:

9.1 Уведоменият е длъжен да предприеме незабавни мерки за преустановяване на възникналия конфликт или случай на тормоз.

9.2. Уведомява класния ръководител, педагогически съветник, пом. директор, или директор (разбира се, един от тях).

9.3. Задължително трябва да бъдат уведомени директор и класен ръководител.

10. Задължения на служител, свидетел на насилие, или уведомен за наличие на такова:

10.1. Свидетел на насилие (или уведомен за наличие на насилие) е длъжен да предприеме незабавни мерки за преустановяване на възникналия конфликт или случай на тормоз.

10.2. Уведомява класния ръководител, педагогически съветник, пом. директор, или директор(разбира се един от тях).

10.3. Задължително трябва да бъдат уведомени директор и класен ръководител.

11. Задължения на класния ръководител:

11.1. Ако е пряк свидетел на насилието прави всичко възможно за преустановяването му.

11.2. Уведомява директора, педагогическия съветник и родителите.

11.3. Набелязват мерки (съвместно с педагогическия съветник) за преодоляване на проблема.

11.4. В началото на всяка учебна година разработва съвместно с педагогическия съветник теми застъпени в тематичното разпределение на класния ръководител,

12. Задължения на педагогическия съветник:

12.1. В началото на всяка учебна година разработва съвместно с класния ръководител списъци за ученици, които са в риск.

12.2. Набелязват мерки (съвместно с класния ръководител) за преодоляване на възникнали случаи на агресия.

12.3. След консултация с директора уведомява „Агенция за защита на детето”, „Детска педагогическа стая”, „Полиция” ако е необходимо.

13. Задължения на директора:

13.1. Запознава се със съответния случай и участва в решаването на проблема.

13.2. При второ и трето ниво на тормоз уведомява началника на РУО София - град.

13.3. При трето ниво на тормоз уведомява „Детска педагогическа стая”, „Агенция за закрила на детето”, „Полиция”.

V. Контрол върху местата в училище, установени като „горещи точки“ за малтретиране.

1. Поддържане на системата за дежурства на учители, разположени на ключови места ежедневно. Набелязаните графици да се спазват в училището.

Срок: постоянен

Отг.: зам. директор , дежурни учители

2. Съществуващата система от видеонаблюдения в класните стаи и на други места в сградата и извън нея да бъде поддържана в изправност. Благодарение на нея са установявани редица случаи на агресия, което е помогнало при разрешаването им.

Срок: постоянен

Отг.: директор и зам. директор

VI. Ангажименти на учителите:

1. Да участват при установяване и регистриране на нарушенията на I-во ниво на интервенция– заедно с родител, като се предприема педагогическа работа - индивидуално , група или целия клас; при наличие на щети, те се възстановяват; на II-ро ниво - действията се предприемат заедно с пед. съветник, родители представител на координационния съвет и директор за индивидуална работа по случай с оценка на риска от КС ; на III ниво – всички упоменати лица от II-ро ниво да участват в изработване на индивидуална програма за работа със съответния ученик и да се уведомяват задължително институциите: Отдел за закрила на детето, Детска педагогическа стая.

Срок: постоянен

2. Учителите да работят съвместно с педагогическия съветник относно разрешаване на конкретни казуси от практиката им. При необходимост консултациите могат да са групови, на които да присъстват родител и/или директор. Тогава се обсъждат и подходи за въздействие и възпитание на ученика и ангажиментите на всеки един от тях, т.е. да се проектира индивидуална програма за работа с ученика с проблем . За стимулиране на чувствителност и съпричастност към околните да се подхожда с позитивни и подкрепящи методи.

Срок: постоянен

VII. Дейности с родителите

1.Родителите да бъдат уведомявани своевременно при постъпки с прояви на агресия от страна на децата им. Съвместно да се набелязват мерки за недопускане на рецидив в поведението.

Срок: постоянен

VIII. Взаимоотношения с извънучилищни институции.

1.Да се поддържа връзка с представители на Отдел за закрила на детето, като се работи съвместно за решаване на конкретни казуси.

Срок: постоянен

Отг.: педагогически съветник, директор

IX. Педагогически съветник.

1. Да участва в разработване на Общо училищна програма за противодействие на тормоза и насилието между учениците.

Срок: 30 октомври 2026 г.

2. Да консултира класните ръководители и родителите в случаи на тормоз над ученици и да дава насоки за конкретни мерки за противодействие и не повтаряне на подобни случаи.

Срок: постоянен

3. Да обучава индивидуално и в група ученици в „Умения за общуване и решаване на конфликти“

Срок: постоянен

4. Да запознае директора и учителския колектив с резултатите от анкета за тормоза в училище и употребата на наркотици.

Срок: март – април 2027 г

5. Да поддържа дневник с база данни със случаи на ученици от училището, извършили тормоз и насилие над други ученици. Достъп до него могат да имат работещи по съответните случаи от координационния съвет. Педагогическият съветник на базата на направения анализ координира работата на КС.

Срок: постоянен

Х. Ангажименти на непедагогически персонал.

1. Целият непедагогически персонал да бъде запознат с Механизма за противодействие на тормоза в училище

Срок: 30 октомври 2026 г

Отг.: членовете на КС, педагогически съветник

2. Да се сигнализира незабавно на определените служебни лица, когато се наблюдават моменти с агресивни прояви на учениците.

Срок: постоянен

XI. Процедури при установен училищен тормоз между учениците.

Трябва да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между децата. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на учениците, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. По-голямата част от ситуациите на тормоз следва да бъдат овладени от учителите, а някои от самите ученици. Всяка намеса изисква внимателна преценка.

Първа стъпка: Прекратяване на ситуация на тормоз:

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

☐ В случай на физически тормоз учениците трябва да бъдат разделени, да се прекрати физическият контакт между тях незабавно и да се уведоми класния ръководител.

☐ Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това следва да се случи на по-късен етап. Важното е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение.

Втора стъпка: Реакции спрямо ученик, който е упражнил тормоз:

☐ Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата. Той се прилага от класния ръководител или педагогическия съветник. Подходът за възстановяване на щетите изисква време и по-задълбочен разговор с детето. Важно е учителят със спокоен и умерен тон, както и с държанието си, да покаже ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик, и че се действа с оглед отново да се възстановят ценностите, към които цялото училище се придържа, а не за да бъде наказан. Ключов момент във възстановяването на щетата е, че класният ръководител разговаря с ученика, а ученикът сам избира и решава как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност. С това негово решение трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза.

Важно е класният ръководител да изслушва ученикът, извършител на тормоза, като не е желателно това да става съвместно с потърпевшия. След изясняване на ситуацията и

постигане на договорка, класният ръководител за определен период от време проследява поведението на учениците и дава обратна връзка.

Трета стъпка: Реакции спрямо ученик, който е обект на тормоз:

Работата с учениците, които са обект на тормоз, е насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

☐ Класният ръководител говори с ученика, по възможност още същия ден, за да разбере какво точно се е случило; Подчертава се поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се;

☐ Класният ръководител наблюдава ученика в следващите дни, за да се уверите как се чувства и при необходимост отново разговаря с него.

Четвърта стъпка: Реакции спрямо наблюдателите:

☐ Класният ръководител изтъква тези, които са се намесили в защита

☐ ценностите на училището. На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдеще; .

☐ Класният ръководител насърчава учениците за грижа спрямо тормозия ученик

XII. Училищна система за насочване към други служби

1. Регистриране на ситуации на тормоз:

2. Всяка ситуация на тормоз се регистрира и описва от учителя, който я е наблюдавал с цел да се проследи развитието на случая във времето и да се планира подходяща интервенция. Регистърът съдържа следните реквизити: „дата“, „кратко описание на всяка ситуация“, „участници“, „клас“, „предприети мерки“, „подпис“. Този регистър се съхранява при педагогическия съветник. Класните ръководители следят вписаните в регистъра случаи и предприемат съответни мерки като взаимодействат с родителя на ученика, с учители и с педагогическия съветник.

3. В случаите, при които поведението на ученика се отличава с изразени агресивни прояви, снижен контрол върху гнева, склонност да разрешава конфликтни ситуации с насилие, Координационният съвет предлага на директора да бъде потърсено съдействие от страна на отдел „Закрила на детето“ по местоживеене и отдела за „Закрила на детето“ или подходящата институция, според ситуацията и индивидуалния случай.

XIII. Дефиниране на елементите на защитната мрежа, анализ и обобщение

1. Под защитна мрежа разбираме превенция на насилническо поведение, когато всеки поема своята част от общата отговорност; поставянето на ясни граници и изграждането на ценности, правила и процедури, които да не допускат тормоз. Изграждането на защитна мрежа предвижда дейности на няколко нива:

2. На ниво клас – постигане на разбиране от учениците какво точно е тормоз, до какво води това поведение и как се чувстват различните „участници“. В час на класа, се обсъждат и дискутират взаимоотношенията, конкретни казуси на тормоз в класната стая, в коридора, по Интернет и др., договаряне какво ще се прави, ако се нарушат правилата и ценностите на класа – дискутиране и приемане на новите понятия „дисциплиниране“ и „възстановяване на щета“.

3. Учител – ученици → важно е учителите да се отнасят с уважение към учениците / да се обръщат към тях по име, да ги изслушват търпеливо, да не ги обиждат/.

4. На ниво училище – избор на Координационен съвет по превенция на тормоза, която включва, педагогически съветник, зам. директор и учители следи за прилагането на политиката.

5. Дейности с родители – отношенията родители – учители комуникацията е насочена към взаимна оценка на работата, с временни елементи на сътрудничество. На родителските срещи да се обсъждат казуси, свързани с тормоза, да се научат родителите

как да регистрират поведение на тормоз и насилие, как да комуникират с учениците си без скрита агресия.

Срок: 30 октомври 2026 г.

Отг.: Светла Петрова – педагогически съветник

6. Запознаване на учениците и родителите с формите на насилие и с Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище по ред, определен от директора на училището – учениците се запознават в часа на класа

Срок: първата седмица на м. Октомври 2026 г.

Отг.: класни ръководители

7. Извършване на оценка на тормоза между учениците в училището в началото и края на учебната година

Срок: септември-октомври, май-юни

Отг.: класните ръководители

8. Анализ и обобщаване на резултатите от оценката и резултатите на изследването се извършва от Координационния съвет.

- Интервенции в ситуации на тормоз, според приетите правила:
- При слабо нарушаване на правилата /според ниво 1 от Класификация на нивата и формите на тормоз и предприемане на съответни действия
- Да се изтъкне за нарушеното правило – налагане на съответна последица.
- При повтаряне на едни и същи нарушения на правилата /според ниво 2/, да се изготви протокол за тормоз: Да се възстанови щетата, преценява се дали е необходимо да се говори с родителите.
- При сериозно нарушаване на правилата /според ниво 3/ – злоупотреба със сила, както и при екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето, както на детето-жертва, така и на детето-извършител: Да се насочи ученикът- извършител към полицията, ОЗД и община по силата на координационния механизъм. Да се изготви протокол за тормоз – среща с родителите, възстановяване на щетата.

Срок: през учебната година

Отг.: Директор, Координационен съвет

